

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պուրկարիոյ համար տարեկան 10 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 5 »
Արտասահմանի » տարեկան 12 »
» » վեցամսեայ 6 »
ԿԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Նամակ դրամ եւայլն դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ)
Редакция на вѣстникъ Редаction du journal
„Ирaвункъ“ „Iravounk“
ВАРНА (България). VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած
ներք միայն կը հրատարակուին անբող
քովին կամ մասամբ:
Մանուցեալ տողը 20 սանթիմ. երե-
սեակ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ՉՐԻ ԱԶԳԱՅԻՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ ժողովուրդը, մանաւանդ
թուրքիայէն դուրս ապրող մասը,
ազգաւէր դարձած է այսօր ան-
պայան և զրեթէ առանց բա-
ցառութեան: «Ինչո՞ւս պէտք է
ազգը, ազգային գործերը, ե-
րեքուկէսին ճամբան նայինք» ք-
նդները, եթէ ոչ մասնագէտները, այն-
քան սակաւաթիւ են որ աննշմարի-
լի կը մնան: Քալէ՛ Պուլկարիոյ
մէկ ծայրէն միւսը, ո՛ւր որ հա-
յու մը հանդիպիս, մատեցիր ի-
րեն, հետազօտէ զինք ու պիտի
տեսնես որ իր սիրտը վառարան
մըն է ազգասիրութեան: Ազգին
այժմեան աղէտները կայրեն կը
միկին այդ սիրտը, որ միւս կող-
մէն ազգին վիճակին վերաբար-
ւոյ լան փափաքով կը մաշի, կը
հալի:

Այս է ընդհանուր երեւոյթը,
միայն երեւոյթը սակայն, որով-
հետեւ եթէ վայն լըջօրէն պրպը-
տես, սերտես, անվրէպ պիտի
յանգիս սա եզրակացութեան թէ
ինքնին շատ միւլթարական այդ
երեւոյթը հաստատուն հիմ մը
չունի: Փայլուն ազգասիրութիւնը
որուն արտայայտութիւնները ա-
մէն հայու վրայ կը տեսնուին,
գիտակցական չէ, ոչ ալ իսկական
համազուններու արդիւնք: Նորո-
ձեւութիւն մըն է, որով ամենքս
ալ կուզենք զարգարուած երեւիլ-
իսկ զարդէն, երեւոյթէն անդինը,
ազգասիրութեան պահանջած պար-
տականութիւններն ու զոհողու-
թիւնները, է՛հ, այդ մասին մտա-
ծող չիկայ: Երեւոյթը պահել,
այս է միակ էական կէտը, միա-
ցածը նշանակութիւն չունի:

Եթէ մեր ըսածը ճշմարտու-
թիւն մը չըլլար, եթէ մեր ազ-
գասիրական երեւոյթին համապա-
տասխանող գիտակցութիւնն ու-
նենայինք մեր պարտականութեանց,
եթէ, մէկ խօսքով, ամեն անհատ
յօժարակամ ընէր ինչ որ կրնայ
ազգին համար, անշուշտ մեր նիւ-
կայ վիճակին մէջ փոքուց մտած
պիտի ըլլային բարեփոխման ու-
րոյց հետքն անգամ չի տեսնուիր
այսօր:

Թողունք խաշոր ծրագիրները,
և աչքի առջեւ ունենանք Պուլկա-
րիոյ, Ռումանիոյ, Եգիպտոսի
ևն. զպրոցական և եկեղեցական
համաստ գործերը. ասոնցմէ ո՞րը
կարելի չպիտի ըլլար կանոնա-
ւոր, ազգին պէտքերուն և արժա-
նապատումներուն քիչ շատ հա-
մաձայն վիճակի մը մէջ դնել, ե-
թէ պարտաճանաչութեան և զո-
հողութեան ոգի կենար մեր մէջ,
եթէ մեր ազգասիրութիւնը կանգ
չտռէր հոն, ուր կսկսի զոհողու-
թիւնը, մանաւանդ դրամականը:
«Դա, սակայն Հայերուս նիւ-
թական վիճակն ալ ընդհանրապէս
շատ անտախտանքի է. ամեն ոք
կը փափաքի գրամ տալ, բայց երբ
մարդ մը իր անձնական ապրուստն
իսկ գոռարութեամբ կը ճարէ,
ինչպէ՞ս կրնայ հանրային գործե-
րու օգնել նիւթապէս» պիտի ա-
ռարկին շատեր:

Կը պատասխանենք.
Ճիշդ է որ աղքատ ենք, կամ
բարեկեցիկ չենք ընդհանրապէս,
բայց միզմէ պահանջուածն ալ մեր
կարողութեան սահմանին մէջ տալն
է:

Խնդիրն այն է թէ ամէնքս ալ
հարուստ, միջակ դիրքի տէր և
աղքատ, յօժարակամ կուտանք ինչ
որ կրնանք:

Բացասական է այս հարցումին
պատասխանը, ինչպէս պիտի ջա-
նանք ապացուցանել մեր յառաջի-
կայ թիւով:

ԾՈՒԿՈՒՆ ՄԷՋՏԵՂ

Եթէ զաղթականի կարծի ու
պէս պէս անախորժ անակնկալնե-
րով լի կեանքին դառնութեան
ամբողջ միւրը ճաշակող մը կայ,
այն ալ անշուշտ գաղթականաց
այն մասն է որ նախորդ կիրակի
շոգնեալ կը հեծնէր ծննդավայր
վերադառնալու:

Տաքնապիւրէ և անձկալի վարա-
նումներէ անցնելէ ետքը միայն
այդ յուսահատական սրտման յան-
գած էր զաղթականը:

Արդարեւ, զինքը կանխողնե-
րուն գտած տուրդի ընդունելու

թիւնը, այն կողմէն հարցաքննու-
թիւնները, ոստիկանութեան ժան-
տատեսիլ դռներուն մէջ եղած ան-
վերջ երթեւեկը, բանտը, քարտը.
ի մի բան՝ բոլոր այն թրքական
խժդոկութիւնները որոնք անվրի-
պելի բաժինն են գրեթէ վերա-
դարձող գաղթականին, յոյժ վհա-
տիչ և աննպաստ հեռապակի
մը կը յօրինեն իրեն համար:

Եւ սակայն, Պալքանեան սուր
քամին, իր վաղահաս սուղումներով,
յորդորէ աւելի բան մը կուտար
անոնց. ստիպողական հրաման մը
հեռանալու:

Այս միջավայրին գործերուն ա-
մայութիւնը տխուր խոստումներ
միայն ունէր. յառաջիկայ ձմեռն
եղանակին համար. եթէ ոչ ստոյգ
մահ՝ գէթ ծայրայեղ թշուառու-
թիւն մը կը սպասէր իրենց: Տեսնել
Աղքատախնամին վրայ չէ որ ան-
շուշտ կրնար ապաւինիլ և ոչ ալ
գրաքն գալիք նպաստներուն: Աշ-
խարհի մէջ ամեն բան սահման մը
ունի, և դիտուած է որ բարեաց
վախճանը ամենէն շուտ հասնող-
ներէն մէկն է:

Այս արգարացի նկատումներով
է որ գաղթականներու կարեւոր
մէկ մասը արդէն վերադարձած
է. և նոյն մտածմամբ է դարձեալ
որ վերջին գաղթողներն ալ, իրենց
այս երկայրի դրութեան մէջ,
Պօլիս դառնալը չարեաց փոքրա-
դոյնը նկատած էին:

Եւ հէգ գաղթականը վերջին
ակնարկ մը նետելէ ետքը հիւրըն-
կալ քաղաքին անշուք ամբարձ-
իր հրաժեշտը կառնէր, և մտքով
արդէն կը թափառէր Պօլսական
անհուն լաբիրինթոսին մէջ, ինք-
զինքը բոլորովին բախտին յանձ-
նած առանց գիտնալու թէ ինչ
ճակատագիր, ինչ դժնգակ տագ-
նապիւր կը սպասէին իրեն վաղիւ:
Թէեւ ամենքն ալ անմեղ, այլ ու-
րովհետեւ գործերնին վատհոգի
թրքերու հետ էր, մին ինքզինքը
արդէն բանտի խորքը կերեւա-
կայէր, միւսը՝ անյուշ բերդի մը
մէջ:

Այսպիսի տաժանելի մտածում-
ներով լի տենդոտ գիշեր մը անցը-
նելէ ետքը վերջապէս կը հասնէին

այն արիւնաներկ վայրը ուրկէց
այնքան արհաւիրքով հեռացած էին
տարի մը առաջ:

Եւ բուն տուամը հոտ է որ կը
սկսի:

Ի՞նչ ընդունելութիւն պիտի
գտնէին արդեօք:

Ո՛չ մէկ. թուրքը զիրենք չէր
հաճեր ընդունիլ, սա օրինաւոր
պատճառով որ անցագրերնին կա-
նոնի պահանջումները չէին լրացը-
ներ:

Լըջօրէն, խնդալնիդ չի՞ գար
երբ թուրքը եւս սովորական մար-
դու պէս օրինաւորութեան հովեր
կուզէ առնել:

Գիտենք արդէն թէ ուրիշ եր-
կիրներ եւս ինչ ինչ ձեւակերպու-
թիւններ հաստատած են, աւելի
կամ նուազ խիստ, օտարականները
երկրէն ներս ընդունելու խնդրին
մէջ, ինչպէս է Ամերիկան:

Բայց թուրքիան նոյն պարա-
գային մէջ է: Ամեն օրինաւորու-
թիւն հաստատուած և անցագիրը
միայն դուրս մնացած էր այդ
դժբախտ երկրին մէջ:

Օրէ՛նք է միթէ փողոցներու
մէջ, արեւի լոյսին տակ, հաղարա-
ւոր անգէն անձեր խողովող. օ-
րէ՛նք է խանութներ և տուններ
խորտակել՝ ընտանեաց հայերու
և անկար ծերունիներու գանկը
պայթեցնելու համար իրենց զա-
ւակաց աչքերու առջեւ. օրէ՛նք է
բոլոր այս անմեղները մէյ մէկ
վտանգաւոր յեղափոխականներ ը-
կատել, քստմեղի բանտերը մա-
նուկներով և կիներով լեցնել, և
եթէ—գուցէ շէրիի ուժով—բոլոր
այս վայրագութիւնները օրինաւոր,
և օրէնսդրին բաղձանքներուն հա-
մաձայն կը նկատուին, արդեօք
հայապատկան ոսկիներն ու պէս
պէս ապրանքներու անթիւ բեռ-
նե՛րն ալ յեղափոխական էին որ
անոնք ալ յաւիտենական բանտա-
կալութեան դատապարտուեցան օս-
մանցիլն... ապարանքներուն և
անյագ կոկորդին մէջ:

Իրողութիւնը սա է որ թուրքը,
յանուն օրինաւորութեան, ետ զըր-
կէց պարզապէս վերադարձող վեր-
ջին գաղթականները, ութ օր շա-
բունակ կծու քամիներու և կէս

նօթութեան ենթարկելէ հետք զանոնք Պօլսոյ նաւահանգիստին մէջ:

Այս անօրինակ պատահարին առջեւ տեղական պուլկար իշխանութիւնք եւս չուարած, կեդրոնական կառավարութեան հետ հեռագրեր փոխանակեցին որոշելու համար թէ ինչ գիրք պարտաւոր էին բռնել մերժուած եղկելիներուն հանդէպ: Այնպէս որ պահ մը ծովուն մէջտեղ մնացին անոնք, այդ հէգ գաղթականները, ծփալով և հեւալով, առանց տեղ մը հող գտնել կարենալու ոտքերնուն տակ, թողէք այն նիւթական զփուրութիւնները որոնց պիտի հանդիպէին ետքէն, իրենց մանր հաշիւները արդէն խանգարուած և այս անակնկալով բոլորովին կնճռոտած ըլլալով:

Թերեւս թուրքը առարկէ թէ այս տմարդի վարմանքը ունեցած է վախճանով թէ մի գուցէ յեղափոխականներ ալ ներս սպրդին ամբոխին հետ: Երախտական մութ տաճում մը չէ՞ այս իրեն համար, որ վերագաձորներէն ամեն մէկը, հատիկ հատիկ, բծախնդիր բըննութեան մը ամենէն ծայրայեղ բովէն կանցընէ:

Ձէ, այս պարզապէս թրքական վայրագութեանց մէկ նոր տպագրութիւնն է, իր տեսակին մէջ առաջիններուն չափ ճոխ ու պերճախօս:

Եւ յետոյ, եթէ իրօք թուրք կառավարութիւնը յեղափոխականներէ այդչափ կահաբեկի, անոնց ձեռքէն օձիքը ազատելու շատ ապիկար միջոց մըն է այդ: Անոնց արդարացի պահանջումները ժամ առաջ կատարելն է անվրիպելի միակ միջոցը, ուրիշ չի կայ:

Ասկէց զատ, անոնց տեղափոխութեան կերպը այդ չէ: Բնականաբար, առանց ուրիշ գաղտնիքներու տեղեկ ըլլալու, դիպւածաւ մը վաւերական տեղեկութիւններ ունիմ այդ մասին զորս պիտի յայտնեմ այստեղ: Այո, պիտի յայտնեմ, ի սէր վերագարձողներու հանգստութեան, առանց անգաղտնապահութեան խրտչելու և նոյն իսկ արհամարհելով յեղափոխականաց մէջ յարուցանելիք արդարացի զայրոյթս: Լաւ ուրեւմը, թուրքիա մտնել ուզող յեղափոխականները ո՛չ շողիմա կը գործածեն, ո՛չ շողիմա:

Երկինքէն կիջնան:

Գաւեր-Արշալիր

ՀԱՆՐԵՍ ՄԻՒՌՈՆՈՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

Սեպտեմբեր 14ին Ս. Էջմիածնի մէջ մեծ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Ս. Միւռնոնի օրհնութեան արարողութիւնը որ եօթը տարիէ հետէ առաջին անգամ կը կատարուէր: Այս հանդէսին համար կանխաւ յայտարարութիւն չէր եղած, ինչպէս կըլլար սովորաբար:

Բարբար. անանկ որ մինչ ուրիշ անգամ աշխարհի ամեն կողմերէն հայեր վաղելով կուգային խմբուի Ս. Էջմիածին տեմենու այս չքանալու սրտայոյզ արարողութիւնը, այս տարի միմիայն ուսանական քաղաքներու հայեր փութացած էին ներկայ գտնուիլ:

Միւռնոնի օրհնութեան նախընթաց շաբաթ օրը տաճարին մէջ հաւաքուեցաւ ամբողջ կրօնական դասը զգեստաւորուած, վեհ. հայրապետը եկեղեցի առաջնորդելու համար: Ամենայն հայոց Ս. Կաթողիկոսը հագած էր ծաղկեկար թանկագին շորջաւ և բռնած ոսկէքանդակ ոսկորէ դաւաղան: Չորս հոգի ամպշովանի էին բռնած Ն. վեհափառութեան գլխուն. երկու վարդապետ կը խնկէին վայն: Շաբաթ իրիկուն տեղի ունեցաւ միւռնոնի օրհնութեան առաջին կարգը: Ժամը 7ին սկսաւ «Հակում»ը և յետոյ առաւօտեան ժամերգութիւնը, որու միջոցին տեղի ունեցաւ միւռնոնի օրհնութեան երկրորդ կարգը: Պատարագիչն էր Գեոր. Արիստակէս Եպս. Դաւթեան:

Վեհ. Կաթողիկոսը վեհաբանէն ճաճարը առաջնորդող թափօրը սքանչելի փառաւորութեամբ կողմակերպուած էր տասնիկու արքեպիսկոպոսներով ու եպիսկոպոսներով: Աւետարաններէն ու ազօրութիւններէն յետոյ, Մակար սրբազան վերցուց կաթսային քողն ու կափարիչը. վեհ. Կաթողիկոսն առաւ հիւսիսային անթիւնը, որոնց պարունակութիւնը թափեց կաթսային մէջ. այս հիւսիսէն հին միւռնոնն է, որով, ըստ եկեղեցական աւանդութեան, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ձեռքով օրհնուած միւռնոնը մինչեւ այսօր ալ պահուած է իր բնական խմբով:

Հետաքրքրական է հոս յիշել թիֆլիզի թերթերէ առնելով անուններն այն ծաղկեկարներու ու նիւթերու ուրոնցմով կը բաղադրուի Ս. միւռնոնը. յուստ պալատան, հապ պալատան, զարանճու, ճաւղ պուսայ. զատապէս զարեւ, անպուլ հնգի, քապապիէ պարասաւորումի, սատեճ հնգի, տարիչն, խոնկ, պրտիմանէ բուխուր Մարիամ, Հոռոմ խոնկ, որ է միյա, նարինջի ծաղիկ, ֆլֆուլ, կապի տերեւ, խաթայի, ճաւրի սանդալապիտ, միամիասայէ, զաֆրան, մարտակուշ, մահլապ, իսթիրմեճէ, սուտիքոհի, որ է կիպեռիս, աւարիոն, զուարդ, պապունիչ, մանուշակ, լինուֆար, զանապիլ, մասգաքի, յուրսէ, ծխանելիք, պալատան, ամպար, մուշկ, նարինջի ծաղիկ շուր, վարդի շուր:

Վեհ. Կաթողիկոսն ինք սկսաւ «օրհնեսցի և սրբեսցի միւռնոնս այս» խաչածաւ խառնելով երկու կաթսայի մէջ եղած հիւսիս ալ իր ձեռքի ոսկի խաչով, յետոյ խառնեց Ս. Գեղարդով, ապա Ս. Լուսաւորչի ոսկեպատ Սջով, որուն երկու մասներուն վրայ կան երկու մատներն:

Կու մատներն:

Վերջացած էր միւռնոնի օրհնութեան կարգը: Պատարագէն ետքը, վեհափառը դարձաւ վեհաբան առաջնորդուեցաւ միւռնոնի հանդիսաւորութեամբ:

Միւռնոնի օրհնութեան ներկայ էր նաեւ Երեւանի նահանգապետ կոմս Տիգլէն Հառուզէն:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՅՎԱԶՈՎԱՔԻԻ

ՅՈՒՐԵԼԵԱՆԸ

Ականաւոր հայ հիւրընդուն վաթսուներեք տարեկան զինուորական զործուէր ծուկնութեան յորէկանը կատարուեցաւ իր ծննդավայր Թէրեք-սիայի մէջ արտաւարդ շքեղութեամբ:

Հանդէսին ներկայ գտնուելու համար զտաղան տեղիւրէ այնքան բազմաթիւն եկած էր, որ քաղաքին բոլոր պանդոկները լեցուեցան և շատեր ստիպուեցան մասնաւորներու տուններուն մէջ ընկալուիլ փնտռել: Միւս կողմէ, նուազանգիստը և հոն գտնուող նուերը զարդարուած էին զրոշակներով:

Թորէկանը շնորհատրեւելու համար եկած էին բազմաթիւ պատգամաւորութիւններ, ի մէջ այլոց, ծովային և կրթական նախարարութեանց, կանանց գեղարուեստական չըմանակին, գեղարուեստի պաշտպան ընկերութեան, հարաւային Ռուսիոյ և Մոսկուայի գեղարուեստագէտներու ընկերութեանց կողմէ:

Հանդէսին նախընթաց օրը Ա. Վաղովսքիի փափաքին համաձայն հոգեհանգիստ կատարուեցաւ ի յիշատակ Նիքօլա Բալզօլի կայսեր, որուն օրով յորէկանը սկսած է իր գործունէութիւնը:

Հանդէսները տեւեցին 4-5 օր, սկսած 26ին հոկտ. 1:

Հանդիսապէս կարգաւորուեցաւ գեղարուեստական ակադէմիայի փոխնախագահին մէջ հեռագիրը որ կը ծանուցանէր թէ Չարը բարեհաճած է Ուրաղով մը հայ գեղարուեստագէտին շնորհել Ս. Ալեքսանդր Նէվսքիի Ա. պատուանշանը: Կարգաւորուեցան քաղաքապետական ժողովին որոշումները Ա. Վաղովսքիի անունով դպրոց մը և դպրոցական թոշակներ հաստատելու մասին:

Ուղերձներ կարդացին նահանգապետը, գեղարուեստի ճեմարանին և ծովային ու կրթական նախարարութեանց ներկայացուցիչներն:

Քաղաքապետը կարգաց իշխանուհի Էվգենիա Մաքսիմիլիանովի մէկ նամակը, որ ալեղարդ յորէկանը կը շնորհաւորէր գեղարուեստի պաշտպան ընկերութեան կողմէ:

Իշխան Բէհհուլութեանց շնորհաւորեց Բէհհուլութեանց հայ հասարակութեան անուամբ: Ապա շնորհաւորեցին զանազան պատգամաւորներ:

Լորու իւնները: Կարգաւորուած ուղերձները որոնք Ա. Վաղովսքիի մատուցուեցան, լմանկագին կազմեր ունէին:

Շնորհաւորական անհամար հեռագիրներ ստացած է յորէկանը, ի մէջ այլոց կայսրուհի Մարիա Ֆէօտորովնայէն, երեւոյթական նախարարէն, ծովային նախարարութեան վարիչ ծովակալ Դիրտովէ, կոմս Միլլիուսֆէն, զանազան խմբագրութիւններէ, արուեստագէտներէ, թատարներուն միւլթիէն, Սեւ ծովի նաւատորմիցէն և այլն և այլն:

Թորէկանը նկարներուն սրահին մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տըրուեցաւ զանազան հիմնարկութեանց և ընկերութեանց պատգամաւորներուն: փառաւոր եղաւ նաեւ պարահանդէսը:

Ութսուներեք տարեկանը երկտասարդի մը նման առոյգ և օրախ կերակը:

ՕՏԱՐԱԶԳԻ ԵՐԿՐԱԲԱՆՆԵՐ

ԷԶՄԻԱՍՏԻ ՄԷՋ

Փիլիսոփայութիւնի մէջ տեղի ունեցած երկրորդական համաժողովին փակումէն յետոյ, անոր մասնակցող երկրորդականներն իրենց երեքը, ամենքն ալ նշանաւոր գիտնականներ ու համալսարանական բրոֆէսորներ, սկսաւ 16ին այցելեցին Ս. Էջմիածնայ վաճառ: Երկրորդական յանձնաժողովին նախագահ Կոստանդին Մեծ-Դուքըր առաջուց դիմած էր Վեհ. հայրապետին, յոյս յայտնելով որ Էջմիածին, իրեն քաղաքակրթութեան հնամասն, վայելիչ ընդունելութիւն կը կատարէ: Վեհ. Կաթողիկոսը արդարեւ շատ գեղեցիկ կերպով հիւրընկալեց այս գիտական պատուիրակութիւնը: Գեր. Սուքիաս Արքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ յատուկ մասնախումբ մը կազմուեցաւ ընդունելութեան հսկելու:

Աւտուան ժամը 9ին չորս հանրակրօքով Էջմիածին հասան երկրորդականները, զորս դիմաւորեց Տ. Նահապետ վարդապետ, և առաջնորդեց Գեորգեան ճեմարանը ուրուն վերնաշարկը յատկապէս զարդարուած էր: Թէյ խմելէ յետոյ ներկայացան Վեհ. հայրապետին ուսուցչապետ Լեւոն Լիսինգի միջոցաւ և թարգմանութեամբ Տ. Կարապետ վարդապետի: Վեհ. փառը բարի գալուստ մաղթեց հիւրերուն:

Յորայէր Յոն Ռիստոֆէն ի դիմաց ամենուն գերմաներէն շնորհակալութիւն յայտնեց եղած ջերմ ընդունելութեան համար: Հիւրերը յետոյ այցելեցին վանքին մասնադարանը, ուր հետաքրքրութեամբ դիտեցին հայ հայրապետներու հաստատութեանց հրովարտակները և մանաւանդ ձեռագիրները: Յետոյ մտան թանգարանը,

ուր ուշագրութեամբ զննեցին Նոյեան Տապանին բեկորը :

Այցելեցին նաև վեհ. Հայրիկի նոր թանգարանը, երկարօրէն դիտեցին Այվազովսկիի մէկ նկարը և Ներսէս Աշտարակեցիի ժամանակունակն հայկական բանակի գլխուն ու ստամբնայ գահը :

Աչքէ անցունելէ ետք Ճեմարանի բեւեռագիրքը, առաջնորդուեցան սերտաբան, ուր ճաշ էր պատրաստուած : Վեհափառը ներս մտաւ և օրհնեց ճաշը ու սկսաւ :

Վեհ. Հայրիկ երկու խօսքով բացատրեց Արարատեան աշխարհի պատմական կարեւորութիւնը, ու բաժակ պարպեց երկարաճնեւրուն կենացը : Բարօք. Մէնիէ ամենուն կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց և ըմպեց վեհափառին կենացը :

Վեհափառին համալսարանին ուսուցչապետ Պ. Իւս գրուածուից Հայրապետին սիրալիր ընթացքը և ջատագովեց լիթամիւնը : Վեհափառին սեղանատունէն մեկնելէն յետոյ, Գեոր. Սուքիաս Սրբազան բաժակ առաջարկեց գիտութեան բարգաւաճման համար : Երկարաճնեւրուն ոմանք եւս խօսեցան :

Գիտնականներն ապա հրաւիրուեցան մատենադարան, իրենց տպաւորութիւնները կարճ խօսքով գրելու մասնաւոր մատենին մէջ : Շատեր միայն ստորագրեցին ժամանակ չունենալով : Ի մէջ այլոց, Բարիդի բնական պատմութեան թանգարանի տեսուչ Պ. Մէնիէ հետեւեալը գրեց .

« Մեծապէս ուրախ՝ այցելելով հոշակաւոր, սքանչելի էջմիածինը, հայ կրօնաւորներուն կարտաշայտեմ իմ երախտիքս ու նաև եւս առաջադիւն համակրութեան զգացումներս՝ հայ ազգին համար : »

Կարապետ վարդապետ վեհափառ կաթողիկոսին կողմէ ողջիրթ մաղթեց հիւրերուն որոնք մեկնեցան՝ կէս օր անցունելէ ետք էջմիածինի մէջ :

ԼՐԱՔԱՂ

Նուպար բաշայի Բարիդի մէջ բացած ապստամբարանին փակումէն ետքը, Ն. Բարձրութիւնը Բարիդի մօտ գտնուող Վիզինէի մէջ տուն մը վարձած է ուր Բարիդ գնացող ազգայն Հայեր ճրի ապստամբարան և ուսուցիչ կը գտնեն, մինչեւ որ յաջողին ապրուստի միջոց մը ճարել : Այժմ այն տան մէջ կը գտնուին 16 հոգի երկու սեռէ :

Շուրջ 2 1/2 ամէս ի վեր Աթէնքի մէջ հրատարակուող Գոնլա անուն թերթը յոյն կառավարութեան որոշմամբ դադարեցաւ և իր հայազգի խմբագիրը, Պ. Խ. Պլատանեան իր անիշխանական արտաքսուեցաւ Յունաստանէն : Տ. Պլատանեան, մտադիր է ժընէվի մէջ հաստատուիլ և հոն հրատարակել իր թերթը :

Բիւզանդիոնի մէջ կը կարգանք թէ Սուլթանին հրամանաւ յանձնաժողով մը կազմուել է որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ այցելել այն հայկական

գաւառները ուր կոտորած տեղի ունեցաւ և հանգանակութիւն մը բանալ ի նպատակ բարախնութեան քանդուած դպրոցներու, իկեղեցիներու, վանքերու եւ . . . մզկիթներու (.) : Յանձնաժողովը բաղկացած է 2 խումբ, 2 հայ, 1 կաթողիկոս-հայ եւ 1 յոյն անդամներէ :

Թէսալիայէն վերադարձած զինուորներէն մէկ խումբն սեպտ. 28ին Բարայի փողոցներէն մէկուն մէջ յարձակելու հայ-կաթողիկ վարդապետի մը վրայ եւ զայն դանակածուելու վերաւորին և ծանրապէս : Վարդապետը փոխադրուած է Ֆրանսական հիւանդանոցը :

Բէթլէմի քաղաքի թուրք գետնաշատուէր Նով. Վիլիսիան զրկած է պաշտօնական զեկոյց մը, որով կը յայտարարէ թէ հայ յեղափոխական մասնաժողովի մը ձեռքով կազմակերպուած ու զինուած հայ խումբեր ճանիկի եւ Սեբաստիոյ գաւառներուն մէջ երեւան ելլելով հանրային խաղաղութիւնը վրդովելու են : Հայ խոտվարները մինչեւ իսկ կիներ զինած են մարթինի հրացաններով եւ ուժանակի ուղեւորով որոնք մեծ վնաս հասուցիւ են : Կառավարութիւնը քանի մը հոգի ձերբակալելու ու կողակալութիւնը վերահաստատուելու է :

Մինչեւ ցարդ այս լուր ուրիշ աղբիւրէ ստուգուած չէ՝ միայն մասնաւոր նամակներ կը յայտնեն թէ ճանիկի կողմերը մէկ քանի տարիէ ի վեր ասպատակութիւն ընող հոշակաւոր Մինասեան հրոսակները բանակցութեան մասնակց Օսմ. կառավարութեան հետ, հաւանք է հայտնութիւն կնքել ու զէնդնեց ըլլալ, պայմանով որ զինքը չբանտարկեն : Եւ հիմա Մինասեան արձակ համարձակ կը պարտի եղեր :

Կաթողիկոսներ պաշտօնական բաժնին մէջ հրատարակուած հաշուին նախելով, 1896 օգոստոս 1էն մինչեւ 1897 սեպտեմբեր 1 կովկասի գլխաւոր վարչութեան մէջ թրքահայ գաղթականներուն ի նպատակ 47,727 ընդ 78 կուպէկ հաւաքուած ուսուցիչներէն կեցած է՝ առանց գործածուելու :

Ռուսահայ թերթերը, հրատարակելով այս լուրը, կը քննադատեն զըլխաւոր վարչութիւնը որ, փոխանակ անմիջական դարման հասցնելու յիշեալ գաղթականներու յետին ծայր թըրքաւորութեան, իր սխառելին մէջ ծրարած կը պահէ սոյն կլորիկ գումարը :

Սեպտեմբեր 1էն թիֆլիզի մէջ վախճանեցաւ Պ. Գր. Մեղվինեան, որ, հետեւելով ռուսահայերու աւանդական օրհնածիր սովորոյթին, 59,000 ընդ կուպէկ է դանազան բարեգործական նպատակներու, ի մէջ այլոց 25,000 ընդ վեհ. Կաթողիկոսին սնորհիւնութեան ներքեւ հայ մանկանց կրթութեան գործին համար :

Թաւրէշէն օգոստոս 27 եւ 30 թուականով Նոր-Դարի յղուած թըրքաւորութեան համեմատ, պարսիկ կառավարութեանը Սալմաստէն Թաւրէշ փոխադարձ է 250 հայ գաղթականներ, այր, կին, տղայ : Ասոնք, կառավարութեան արտօնութեամբ, մինչեւ առաջիկայ գարուն պիտի պահուին տեղային հայոց ստաներուն մէջ : Սալմաստի եւ ուրիշ չըջակայ գնահատելու տեղերու պարսիկ խաները հաւրաստահարութիւններ գործած են, թէ՛ տեղացի թէ գաղթական հայերուն վրայ կողոպուտ եւ սպանութիւն կատարած են, ու մեծ գումարներ կորցած ըլլաւ նոթեմամբ ու տանջանքով : 50ի մօտ կիներ բռնաբարւած են :

Վլադիկաւկապի Մագիստր էմմա-

նուէլ Շասպէր, ուսուցիչ բժշկութեան, որ սեպտեմբեր 16ին էջմիածին այցելող երկրաբաններուն հետ կը գտնուէր, Մասիս լեռան գագաթին ելլալու առին ճամբան ստուեր է :

Այս օրերս Թիֆլիզի մէջ վախճանեցաւ ծխախոտի գործարանատէր Պ. Միքայէլ Սաֆարեան, որ 5,000 ընդ կուպէկ է դանազան բարեգործական նպատակներու :

Հանգուցեալ Պ. Գեորգ Գանանեանցի տեղ Մոսկուաի Լազարեան ճեմարանին տեսուչ կարգուել է Մոսկուաի համալսարանի բրոֆէսօր Վսեվոլոդ Միլլէր :

Տօթթ. Մէրվիլէն (Սերորէ վիշնեան), Պոլսոյ հայ բժշկական դասունէն էն ինքնատիպ ներկայացուցիչը, ազգային վաղեմի ու արպիւնաւոր գործիչ, գլխաւոր հիւղինակ ազգային սահմանադրութեան, անգամ օսմանեան Դիւրակոյտի, անցեալները մեծաւ Պոլսոյ մէջ խոր ծերութեան հասած : Փառաւոր ու արմատալայել յուզարկաւորութիւն եղած է իրեն : Լուի Ֆիլիբի տոնէն Ֆրանսա գացած էր եւ հոն ուսած բժշկութեան արհեստը : Որոշըրգակիցն եղած է Քէլիտ, Ֆուլա եւ Ալի նշանաւոր փաշաներուն, ու, իբրեւ պետական մարդ, մեծ արժանիք ցոյց տուած է : Տօթթ. Մէրվիլէնի հետ կնիւնեւորանայ վերջին ժամանակներուս Թուրքիոյ հայութեան ամենէն հետաքրքրաշարժ գեմքերէն մէկը :

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

Բուժանիտ հիւքիւմէթի թիւրք հիւքիւմէթինէն տօթթը կէսօթէր թէրմիշ օլմագ իշին իքի սէնէտէն պէրու Էրմէնիլէրի ալէաթ իթմիշ օլմըը իւրէ՝ 2-3 հաֆթա մուգատտէմ էհէմիլյէթիւ պիր պէհանէ իլէ Պուգրէշտէ, Կալայտու վէ Գէօթէնէնէն պաղը Էրմէնիլէրին խանէ վէ իղմէթի կեհալուը Եօղլանըմը վէ պիր գաշ քիշի թէվգըթի իսիլմիշ տիր : Բուժէն կաղէթալարըն պաղըմը գատտէն մէղքիւր թահարըրիւթիլէ կէօնա էհէմիլյէթիլ սըրլար մէյտանա չըգմը օլմըղըմտան պահս իթմէթտէ իսէլէրտէ, մուղալիրի օլարուգ՝ պաղը էհէմիլյէթիւլ Էվրաղլարտան մատտա հիշ պիր շէյ պուլլանմամըլ տըր :

Ալպանիտա (Արնափուլըղ) իսլամ Արնափուլտուր իթիլալ չըրգարմագտա վէ խոսթիլանլարա գարըլը ուլկուսըղըղըրտա պուլլունմագտա օլմըղլարընտան պէյն էլ էհալի պիր միւսատէմէ վուգու պուլլամագ իշին Սէլանիլէրէն Մանասթըր վէ Շգօրտա վիլայէթիլէրինէ ասքէլէր նաղլ օլընմըլ տըր : Վէ քիլիսէլէրի իսլամլարըն հիւճիւմիտէն մուհաֆաղա իթմէթ մագսէլի իլէ ասքէլէր պէքէմէթտէ տիրէր :

1,900 սէնէսինտէ Բարիտէ քիւլաւ օլընաճագ սէրկիլի ումուլիէ թիւրքիա տալի իշթիւրաթ իտէճէկինտէն, Սուլթանըն պիր իրաւտէի իւրէ՛ խարիճիլէ, զըրաւթ վէ թիւմարէթ նէղարէթիլէր լաղըմ :

Կէլէն հաղըրըղլարա թէշէպպիւս իտէճէքիլէր տիր :

Վարօրլար ինշաթը իլէ իլթիլալ իտէն պիր գաշ Ալման շիրքէթլէր թիւրքիանըն հարպ սէֆինէլէրին ինշա վէ թամիր իթմէթ իշին պէյլէրէրինտէ իթթիֆագ հաւըլ իթմիլլէր տիր :

Թիւրք տօնանմալըն թամիրինէ վէ Կէնի հարպ սէֆինէլէրին ինշալընտ պէշ միլիօն լիւա մէստըրիֆ գարարլաշտըրըմը վէ պուլմէպլաղ իւնանիսթանըն թիւրքիլայա էօտէլէճէկի թաղմինաթը հարպիլէ իլէ գարաշտըրաճագ ըտը :

Սերպիա զըրալը՝ բէտէրի զըրալ Միլան իլէ Ֆրանսատան ալմէթիլտէ, Սերպիանըն հէյէթի վիւքէլալըն տէյիլիլ, վէ Մ. վլատան կէօրկէվիլի վիւքէլա բէյիսի թային իթմիշ տիր : Մ. կէօրկէվիլ զրալ Միլանըն սատըլլարընտան օլուպ, պուլ թէպէտալիւթ Սէրպիանըն Աստրիա բօլիթիգատընա միւթապագաթ իտէճէկինէ պիր տէլիլ աւտ օլընմագտա տըր :

Տէօրթ հաֆթա մուգատտէմ Պուրկաղ հիւրիւմէթի մէղքիւր գատապատա իսքեան իտէն միլլէթտալըրմըղտան պէշ բիշիլէ Պուլկարիտան չըգմալարըն էմր իթմիշ վէ մէրգուման պու էմրին սէպէպլինի անլաւագըղըն Պուլկարիտան մուգարէքէթ իթմէկէ մէճպուր օլմըլար տըր :

Շէհրիմիլտէն տալի իքի հաֆթա էվիլէ թէքրար միլլէթտալարըմըղտան իքի բիշի թահթէլ հըֆ Պուլկարիա տալիլինէ կէօնտէրիլտի, անլէրին լաղըմ վէ տգրապալարը պու կիւնէ գատար նէլէտէ պուլլնտըղլարընա տայիր պիր մալիւմաթ ալամամըլար տըր :

Էվիլէքի բաղար կիւնիւ Պուլկար բօլթա վարօրը իլէ վարնաւա պուլլնտան միլլէթտալարըմըղտան 130 քիշի գատար Սթանպուլա կիթիլէր իսէտէ, թիւրքէլին պուլկարտան բասաթթթըմը վէ բասաթթթթթթը միթթուպը վէճէ իւրէ վիգէ իթմիլմէթիլ օլան 35 քիշինին Սթանպուլա չըգմալարընա միւսատէ իթմէթիլէրի սէպէպլէ, պուլլար վարնալալալալ իթմէկէ մէճպուր օլմըլար իտի : վարնատան միւգարէքէթիլէրին Եէթինի կիւնի վարօր լիմանըմըղա վասըլ օլմըղընտա, մահէլի հիւրիւմէթի Սֆիտան իւնսուսի պիր էմր ալմագըղըն անլէրի թէքրար գապուլ իթմէթ իսթմէթի իսէտէ, Սֆիտալա քէշիտէ օլընտան թէլէկրաֆիլէրինէ նէղարէթտէն վէրիլէն էմր մուճիլլինէ, մէրգուլ պիւլարէքեանըն վարնա իսքէլէսինէ չըգմալարընա միւսատէ օլընտը :

Պուլկարի մասնաճյուղի կազմակերպողը եղևորը սերտորեն միաճառաբանելով պուլկարի եպիսկոպոսության Սուրբ Թանտան վերին մասնաճյուղի վերին պետականությանը թանկ ունի մասնաճյուղի տիր։ Բուժ Բանդիկի հետ՝ Պուլկարի պուլկարի մասնաճյուղի հետ օլունմա մասը խոստովանում, Պուլկար Ալիսի հետ վեճիկի չալըճագտա ըմբռ։

Պաղը Լվորբա կազմակերպողն տա ինկիլթեթա վե իթալիա պեյ-նինտե խաֆի պիր իթիթիֆազ օլ-տըղընտան պահա օլընմագտա ը-տը։ Աժանս Բեյրութ պու շա-յեաթը լեքզիպ իտեթեթ տե-միշ տիրքի՝ պու իքի տեվիթ պեյնինտե խոստովան պիր իթիթի-ֆազ եօզ իտեթ, Պահրը Սեֆիտ-տե իթալիա վե ինկիլթեթա մե-նաֆի վե իթիթիգաթըն պիր-պիրինե միլթապըզ օլտըղը վե իքի տեվիթին տալի Պահրը Սե-ֆիտին հալը հազընտա իպգաթընա խահիթեթա պուլկարը հեճմ-միլթեթ շայան տըր։

Սերպիա գրալը՝ ընդիտի վիթե-լա Մ. կեօրկեվիլե եաղմը օլտը-ղը պիր մեթթուպտա տեմիշ տիր։

«Շարգտա հուսուլա կեմիշ օլան սոն վուգուլթ հազընտա Լվոր-բա թուլթմը օլտըղը թարեզի մուսալեհի ումուլիլի իսլալ իթմեթ իթմեթեթիկին կեօթեթ-միշ օլտըղընտան՝ Սերպիա տալի թարաֆիլիթ վե թարթիլանըզ մուսալեթընա նիհայեթ վեթմեթ-լե, մեթեթիլթ վե իտարե հա-սը իւղեթին հարեթեթ իթմեթի վե քեթեթին Լվորբայա սուլ-բեթիլթ վե մեթեթի կեօթեթմեթի տիր։ Եվթեթ Սերպիանըն թա-լեյի խարեթեթ թային օլընմա-յուպ, եալընը Սըրպար քեթեթ-լեթի թային իտեթ օլտըղըն ըս-պաթ իթմեթիլթ»։

ԵՐՄԵՆԻՍԹԱՆ ԸՍԼԱՅԱԹԸ

Տեյիթեթիկաթըն վիթեթա մուլ-պիրի հոկտեմբեր 22 թարիլի պիր թեթեթաթ քեթիտե իտուպ, Էրմենիթանտա ըսլահաթըն իճ-րա օլընմասըն Սթանպուլ եյիլե-րի Սուլթանտան եազընեթ թա-լեպ իտեթեթեթիկին պիլթիթիլ տիր։

ԵԶՆԻ ՏԵՂԵԹ

Հոկտ. 10 թարիլի քեթիտե օ-լունան, թեթեթաթալա կեօրե, կեօ-եա՝ Էրմենիլթեթի պիր ճամի իւղե-րին հեթեթ իթմեթեթի սեպեպլե Սըվազ, Ճանիկ վե սայիր պաղը մահալեթեթ գանը գարընըզը-լար զուհուր իթմիշ վե պու իս-թիլալթըն Էօնիլիա ալմագ իլիւն մեթեթիլթ մահալեթեթ ասթեթը կեօն։

տեթիլթիլ օլտըղընա տալի Սթան-պուլա պեյն էլ հեթի պիր շալիա կեթմեթաթ տիր։ Բեթի տալի-լեթին պու գարընըզըլար հա-զընտա հիլ պիր մալիլթալարը եօզ ըմբռ։

ԵՆԻՍԱՆ-ԹԻԻՐԲ ՄԻՍԱԼԵՅԵՍԻ

Ենուան-թիւրք միւսալեհեթ-նին շեթաթի իպթիտաթեթի տեվիթեթ թարաֆընտան Եու-նան հիւթիլթեթ լեթպիլ օլըն-մասը իւղեթին, Ենուանիլթան մեթիլթի մեթուլանը Մ. Բալի գա-պիլեթին էմիլթեթ քեթմիլթեթ կեօթեթմեթիկին սեպեպլե վիթե-լա իթիթիա իթմիշ վե գրալ Եօր-կիտըն տալեթի իւղեթ Մ. Չայ-միլթեթ ընդալեթի թահիլթեթա ե-նի հեթիլթ վիթեթ լեթեթիլ օ-լընմը տըր։

Սեթեթիլ միւսալեհեթ շեթաթիլ իպթիտաթեթալեթ Ենուան ճեթիլթեթիլ չեթաթմը օլտըղը վեթեթ իսլալթեթա օլտուր-Մ. Չայմիլթեթ գապիլեթի շեթաթիլ մեթ-թիլթեթի գապուլ իտուպ, ասըն ալտ-նամեթին լեթիլթա ու լեթեթիլ իլիւն Ենուանիլթան թարաֆիլ-տան՝ սապըզ Սթանպուլ սեթիլթի վե էլեթ իսթիլթեթ նաղըն պու-լընան Բեթի Մարթիլթեթաթ Սթանպուլ կիլթմիշ վե լեթիլթ միւսալեթալարը իլե պիրինեթ վե իլեթիլ միւսալեթեթեթ իճրա իթմիշ տիր։

Պաղը-Ալի թարաֆընտան թեթ-ֆիլթ փաշա միւսալեհեթ ահանալե-սինե հասա օլտագ իւղեթ հեթիլթ միւսալեթալեթ 18 մատեթեթ միլթեթեթ պիր ճեթիլթ իպրաղ իթմիշ վե պու ճեթիլթ 8 մատ-տեթի հեթիլթ մեթեթեթ թարա-ֆընտան գապուլ օլընմը վե տի-կեթ մատեթեթ էլեթ լեթիլթ միւսալեթեթեթ պուլթեթալա իսե-տե, «գարիլթիլթաթ» լար խու-սուր՝ եանի Ենուանիլթանըն չիմ-տիլթ գապար թիւրքիտա օլան իթիլթալթըն իպգաթ մեթեթիլ միւսալեթա լեթաթիլթ օլընա-ճաղը զանն օլընմագտա տըր։

— Թեթալիտան Ենուանիլթանա ֆիլթալ իթմիշ օլան մուհաթիլթ-րին սեթալեթիլթ կիլթ էվթիլ նի-հայեթ վեթիլթ մագսեթի իլե-տեվիթեթիլթ լեթալի իւղեթանլե-րին թեթալիլթալա ալթեթի իլիւն թիլթալա վե հալթիլթ եաղընա-րընտա իքի նոթթաթան իլեթի կիլթեթիլթ լեթիլթ հիւթիլթ լեթիլթ միւսալեթ իթմիշ տիր։ վե Եու-նանիլթան թարաֆընտան պու մու-հաթիլթեթիլթ ալթեթիլթ գալթալա-տընմագ մեթուլեթիլթ իլե պիր գա-լեթ զոթիլթ լալիա վե Գարթիլթ եօլթեթընմը տըր։

— Ենուանիլթանըն լեթիլթ իլիւն տալի Ենուան գոթիլթիլթ վոլթալ եթիլթիլ տիր։

— Ենուանիլթանըն էսկի պօրճ-լարը իլիւն Ալմանիտան լեթի-

լթիլթ օլընան ճեթիլթ սեթեթ տօ-գուլ միլթին ֆիլթալ Էօնիլթեթիլ զալթալալթընմը օլտըղը կիլթի, Ենուան մալիլթ նաղըն տալիլ չու-կիլթեթալթ պիր ճեթիլթ լեթիլթ իսթիլթ, Ենուանիլթան էսկի՝ պօրճ-լարընա սեթեթիլ 8,400,000 ֆիլթալ Էօնիլթեթիլթ կեօթեթիլ տիր։ Շու իքի ճեթիլթեթ ճիլթի պիր ֆարգ կեօթիլթիլ իւղեթ, պու մեթեթ տալիլ հալ օլընմագալ-եթիլ լեթիլթալա տալ օլընալի-լիլթ։

— Ենուան մալիլթեթիլթ գոթիլթալ-լեթնա ալմագ մեթուլեթիլթ իլե-տեվիթեթ լեթալիլթեթ լեթիլթ օլընան մեթուլար Ալմանալա վա-սըլ օլմուլար տըր։

Կ Ի Ր Ի Տ

Պաղը-Ալի ելիլթեթ տեվիթեթիլթ պիր նոթթա վիլթալ, կիլթալ մեթ-լեթիլթ կիլթ էվթիլ հալ օլընմա-սընը լեթալ իթմիշ վե պու մե-սեթիլթ հալ իլե միւսալեհեթ ահա-նամեթիլթ կալթիլթ ֆաթըլթիլթ օլապիլթեթիլթ պեթա ու պեթան իլեթիլթ տիր։

— Ժուրթալ տե Տեպընըն Գան-եաթան ալտըղը լեթիլթալարալ-նաղաթեթ, կիլթալ միւսալեթան-լար իսթիլթիլթ էսթիլթ գալ-լեթ լեթիլթալա տեվթալ վե լեթ-սըղըլար իճրա իթմեթաթ օ-լուպ, մահեթիլթ հիլթեթալա պու-ոլկուլթընմագալարըն Էօնիլթալ-մալա միւսալեթիլթ օլմալթ ըմբռ-ղիլթալ մեթուլար մալալ ալմաթը-լարըն սեպեպլե վալթիլթեթիլթ իճ-րա իթմեթեթալ վե պու եօլթ տա-նըն իտարեթիլթ պալը պօղու գ պիր հալթեթ պուլթեթալա ըմբռ։

— Սիլթալալ Չեթմալալ կիլթիլթ զապիլթիլ իտարեթիլթ լեթիլթ իթ-մեթ մեթուլեթիլթ իլե մուլթեթիլթ իլթ, իլթիլթ իտեթ ագեթ քեթ-տիլթեթ լեթիլթ օլընմագալար սե-պեպլե հեթ պիր սայալ իլթալար սեթեթեթիլթ գալթըն տըր։

— Ալման Բեյրութ Բեթթա-պուլթան ալտըղը հալթաթիլթ կեօ-րե, Գոթեթ Շաֆթեթիլթ կիլթալ վալի լեթիլթ օլընմագալ խոսու-սընտա տեվիթեթ հեթեթալ ը-մըլար։

— Թիլթ օլտընըն լեթիլթալա-լեթեթիլ իտեթ ֆաթիլթիլթ իլթ ը-լանըն կիլթալ վալի լեթիլթ օ-լընմագալ կեօլա Սուլթան լեթ-ալթեթան լեթիլթ օլընտըղըն պեթալեթ՝ նիլ Ճիլթեթ, նամ լեթ-իլթ կալթեթալ մեթեթալ իլթալ ի-լե վուգուլ պուլթան պիր միւսալա-լեթըն նեթ իթմիշ տիր։ Բալալ մեթեթալ՝ կիլթալ իսթիլթ իսթիլթ իճրա իթմիշ օլտըղալար իսթա-սեթիլթեթ նեթեթիլթ պեթան ի-տուպ, ալտալալալալ հուսուլա կեթիլթեթ իլիւն աթեթիլթ պիր զուլթալալալ օրալալ վալի օլ-մասը իլթիլթ իթիլթիլթ պեթան իթմիշ վե իլիլթ Տըղըն կիլթ-

ալ վալի լեթիլթ օլընմագալ իլթի-մալ կեօթիլթալար տեվիլ տիր։

— Թիլթալ պալթեթալարը հա-միլ օլան վե իլթեթիլթ կիլթալ կի-տեթ պիր կիլթալ վալթընտան պիր մըղալար սիլալ լեթիլթալար տըր։

— Գարիլթեթ Ալմալթիլթ ալի-րալարալ պիր նոթթա վեթալ, կի-լթալալ պիլթիլ իսթալեթալիլթ, իլթ սիլալալար լեթիլթալար լեթիլթ իթմիշ տիր։

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վալեթա 15 Հոկտեմբեր
Գուլթալ
Վալեթ, լիպրա 47-53, հեթթօլ.
9.20-9.70 ֆրանք
Արալալ, լիպրա 47-55 հեթթօլ.
7-11 ֆրանք

Արալալ
Լիպրա 38-41, հեթթօլ. 3.90-4-40
ֆրանք
Ֆալթալալ
100 օգաթը 20-25 ֆրանք՝ մալա
կեթթ

Նալթեթ 20,60 ֆա. հիսալ իլե
կիլթեթ 20-25 վալեթ վե 200-250
արալալ պուլթալ, 30-40 արալալ
արալ վե 20-25 արալալ ֆաթալիլ
կեթթալ տիր։

ՆՈՐ ՀՐԱՑԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԴՈ

ՆՈՐ ՀՐԱՑԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
(Վիպրալ Հալ Յեթալիլթալ իլթեթիլթ)
ԳԻՆ Ի ՖԻՆԱՆՍ
Եր իլթիլթ, Վալալ Բալթալիլ
Խաթաթալալ, Ֆիլթալ Անտոն Գոթի
թիլ, Բուլթալ իլթ Պօրալալ իլթ
սըթալալ։

Ա.Զ.Դ

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ» Վարդալիլթ
յալթ իլթալալ պալթալալ Հա-
յիլթ, Պուլկարեթ, Ֆալթալ
և Բուլթալ լեթիլթ լեթիլթ
լալթ, հաթեթեթ, նամալալալ-
նեթ, մահալթ, յալթալալալ
լեթիլթ, հաթալալալ և ալ իլթ
Լիլթալ, ալթալալալ իլթ, իլթ
Փալթալալ պալթալ զիլթ իլթ
լալթալ իլթալալ հաթեթիլթ։

ՆՈՐ ՀՐԱՑԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԳԱՐԱՆ
ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ
ԿԱՄ
Գալթալ լեթիլթ լեթիլթալ
Ի ՊԵՏՍ
ՓՈԲԻՆ ՏԱԶՈՆ

Այս երգարանը, իր տեսակին մէջ
առաջինն որ լոյս կը տեսնէ հայերէն
լեզուով, կը պարունակէ մանկական
զուարճալի երգեր ու քանի մը ոտա-
նաւոր առակներ եւ կրնայ երախայնե-
րուն ծառայել նաեւ իբր ընթերցա-
նութեան գիրք որուն պարունակու-
թիւնը գրեթէ ամբողջ եւ հրահանգիլ է
միանգամայն անոնց համար։

Թուղթը ընտիր է, տպագրութիւնը՝
մաքուր եւ կազմը վալիլթ։

ԳԻՆ 80 ՍԱՆԹԻՄ
Կը ծախուի, Վալալ, Արեւիլթ
Տպարան, 2րդ. թալ, թիւ 1104։